

УДК 338.2:004](477)(045)

Карпенко Н.В.,

канд. екон. наук, доцент кафедри маркетингу та менеджменту АПСВТ

Розвиток ІТ-галузі як складова зростання економіки України

У статті досліджено роль ІТ-галузі в інноваційному розвитку економіки України. Проаналізовано стан та окреслено перспективи розвитку галузі інформаційних технологій з урахуванням наявного потенціалу. Здійснено огляд результатів досліджень впливу Інтернету на економіку країни. Визначено складові механізми державної підтримки розвитку ІТ-галузі та вказано на необхідність його посилення за окремими напрямками. Підкреслено необхідність реформування системи підготовки ІТ-спеціалістів, в тому числі шляхом залучення до цього громадських фондів. Встановлено, що основним напрямком розширення ІТ-ринку є аутсорсинг. Розглянуто можливості перетворення вітчизняного ІТ-аутсорсингу в одну з основних орієнтованих на експорт галузей. На основі проведеного аналізу запропоновані кроки, реалізація яких сприятиме розвитку і зростанню не лише інформаційної індустрії, а й економіки України в цілому.

Ключові слова: ІТ-аутсорсинг, ІТ-галузь, ІТ-інфраструктура, ІТ-парки, ІТ-ринок, ІТ-спеціалісти, Інтернет-сервіс, інформаційна індустрія, інформаційні технології, хмарні послуги.

В світлі останніх подій, що відбулися і відбуваються в Україні, першочерговим завданням уряду є термінове здійснення заходів, які дозволять стабілізувати ситуацію в економіці країни та забезпечити її розвиток і зростання в найближчому майбутньому. Ситуація ускладнюється тим, що значна частка продукції, яка вироблялась вітчизняним народногосподарським комплексом, експортувалась до Російської Федерації. Не дивлячись на відкриття кордонів для української продукції зі сторони Європейського Союзу, зведення до мінімуму торгово-економічних відносин між Україною та Росією не може не вплинути негативно на основні економічні показники діяльності нашої країни. Безумовно, з часом будуть розроблені й здійснені програми щодо диверсифікації підприємств, зорієнтованих на кінцевих споживачів своєї продукції в РФ. Проте досить швидко відновити зовнішньоторговельний баланс країни можна лише збільшивши випуск продукції, яка є конкурентоздатною та користується попитом на зовнішніх ринках. Найбільш динамічним сегментом економіки України, темпи зростання якого, на відміну від традиційних галузей, не знижувались навіть в роки світової кризи, є галузь інформаційних технологій. В умовах, що склалися, саме вітчизняна ІТ-індустрія може стати локомотивом економіки країни, оскільки продукція та послуги, що генерують підприємства цієї галузі, широко користуються попитом у іноземних компаній, а їх використання вітчизняними підприємствами сприяє підвищенню ефективності економіки в цілому.

На необхідності державної підтримки експортоорієнтованої галузі інформаційних технологій в Україні неодноразово наголошували у своїх публікаціях та інтерв'ю В. Семиноженко, В. Валеев, А. Литвин; оцінці стану та перспективам розвитку вітчизняного ІТ-ринку присвячено праці таких науковців, як М. Чайковська, О. Чубукова, а тенденції та особливості розвитку такої його складової, як ІТ-аутсорсинг, досліджували Н. Баловсяк, О. Гребешкова, Р. Лабжанія та Л.Ноздріна. Представляє практичний інтерес здійснений Г. Чорною аналіз впливу інформаційних технологій на ефективність функціонування підприємств. Проте, дослідження ролі ІТ-галузі в інноваційному розвитку економіки нашої держави, в забезпеченні її зростання, практично відсутні, що зумовлює актуальність та визначає мету дослідження.

Вітчизняна індустрія програмної продукції є найбільш мобільним сектором економіки, який, при цьому, не потребує для свого розвитку таких значних фінансових і матеріальних вкладень, як металургія, машинобудування, хімічна промисловість чи інші галузі. Натомість, вона має потужний потенціал, представлений висококваліфікованими кадрами,

які здатні розробляти унікальні програмні продукти, що не мають аналогів у світі й користуються значним попитом у провідних компаній. Саме розвиток ІТ-галузі, як інноваційної сфери економіки з високою доданою вартістю, на думку багатьох спеціалістів у даній сфері, дасть змогу в стислий термін збільшити ВВП країни, забезпечити стабільні валютні надходження до української економіки. Згідно з розрахунками попереднього уряду, за умови затвердження і реалізації Державної програми розвитку ІТ-галузі, попереднє обговорення якої здійснювалось в листопаді 2013 р., цей сектор економіки вже в 2015 р. може скласти не менше 10% ВВП України. Адже навіть в умовах загострення світової фінансової кризи, коли в 2008-2009 рр. обсяг експорту інформаційних та комп'ютерних технологій зменшили майже всі країни (Італія – на 16%, Великобританія – на 11%, Індія – на 7%, Німеччина та Японія – на 5%), в Україні було забезпечено його зростання на 30-35 % щорічно. Аналітики провідної світової дослідницької і консалтингової компанії у сфері інформаційних технологій «Gartner» в 2010 р. включили Україну до ТОП-30 країн для ІТ-аутсорсингу та до трійки найбільш інвестиційно-привабливих країн в регіоні ЕМЕА, до якого входять країни Європи, Близького Сходу та Африки [1].

На світовому ринку інформаційних технологій, який на даний час оцінюється в 1,7 трлн. дол., де лідерами є США та Євросоюз (з частками ринку відповідно 67% і 20%), а також впливовими гравцями виступають Індія і Китай (кожна країна займає біля 2% ринку), Україна, за оцінками Світового банку, вже в 2015 р. може вийти на шосте місце за обсягами ІТ-експорту [2].

За даними Державної служби статистики України в 2013 р. обсяг реалізованих послуг у сфері комп'ютерного програмування та інших послуг у сфері інформатизації зріс порівняно з 2012 р. на 17,5% і досягнув 11,4 млрд. грн., що становить 3,8% від загального обсягу реалізованих послуг. За I квартал 2014 р. обсяг зазначених послуг склав 3122,3 млн. грн. (4,3% від загального обсягу реалізованих послуг), що на 33,7% більше, ніж за аналогічний період 2013 р. [3]. Це вкотре доводить, що дана галузь має той потенціал, який навіть у важких економічних умовах дозволяє нарощувати обсяги виробництва товарів і послуг як для внутрішніх потреб, так і для високотехнологічного експорту.

Слід також відмітити, що в умовах глобалізації саме використання інформаційних технологій є основою підвищення підприємствами ефективності діяльності та забезпечення конкурентоспроможності на внутрішніх і зовнішніх ринках. Цю тезу підтвердили результати досліджень впливу Інтернету на економіку нашої країни, проведеного влітку 2013 р. компанією «GfK Україна» на замовлення «Google Україна». Встановлено, що в Україні створена достатня інфраструктура для доступу бізнесу до Інтернету, а українські компанії мають необхідні технічні можливості щодо його використання — близько 90% підприємств забезпечені високошвидкісним Інтернетом. Згідно проведеного опитування, 62% вітчизняних підприємств мають власний веб-сайт, який використовують для інформування потенційних споживачів про свою діяльність, 49% — розміщують інформацію про себе в Інтернет-довідниках. Проте платну он-лайн рекламу використовує лише 34% опитаних; купівлею продукції через Інтернет займається менше третини фірм; а використовують бізнес-портали, Інтернет-біржі для розміщення замовлень чи пропозицій, займаються пошуком постачальників в Інтернеті лише 22% вітчизняних підприємств. Рівень використання таких сучасних Інтернет-сервісів, як «хмарні послуги», веб-конференції є ще нижчим. В цілому можна констатувати, що значна частина вітчизняних підприємств використовує Інтернет для вирішення широкого спектру завдань, проте індекс інтенсивності його використання, на думку дослідників, є ще досить низьким і складає 25 пунктів (за шкалою від 0 до 100). За розрахунками фахівців «GfK Україна» зростання даного показника на 10 пунктів забезпечує зростання ВВП на 1%. Тобто, якби у 2012 р. даний індекс був на рівні 35 пунктів, то темпи зростання ВВП склали б не 0,2%, а 1,2%, при цьому економіка України додатково отримала б 14 млрд. грн. [4].

На думку аналітиків, на вітчизняному ІТ-ринку у найближчому майбутньому зростатиме роль та частка аутсорсингу, який передбачає передачу підприємствами на підставі договору певних бізнес-процесів або виробничих функцій в ІТ-сфері компаніям, що на цьому спеціалізуються. Використання ІТ-аутсорсингу дозволяє значно скоротити нетипові для підприємства витрати, пов'язані з непрофільною діяльністю, підвищити прибутковість ІТ-проектів. Більше 70% американських компаній використовують ІТ-аутсорсинг, передаючи на виконання спеціалізованим фірмам 10-15% операцій, пов'язаних із застосуванням інформаційних технологій. Основними з них є побудова ІТ-інфраструктури,

забезпечення інформаційної безпеки й надійного зв'язку з віддаленими філіями та інші, які сприяють швидкому здійсненню інноваційних проектів [5].

В Україні розширення ІТ-аутсорсингу зумовлюється підвищенням попиту на «хмарні» послуги (сучасні технології збереження й управління базами даних), зростанням потреби в розробці проектів консолідації та візуалізації, комплексних систем інформаційної безпеки, уніфікованих комунікацій та ін. На даний час розвиток «хмарних» послуг дещо стримується відсутністю впевненості в безпеці бізнесу. З вирішенням цієї проблеми перехід на роботу з «хмарами» буде здійснюватись форсованими темпами. Зростатиме також попит на так звані «зелені ІТ», тобто інформаційні технології, використання яких сприятиме покращенню екологічності виробництва, зменшенню споживання електроенергії, дозволить знизити викиди вуглекислого газу, а в цілому – підвищити рівень інноваційності та конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

При цьому слід відмітити, що на відміну від Індії, яка є лідером з експорту комп'ютерних та інформаційних послуг і утримує ці позиції, насамперед, за рахунок забезпечення надзвичайно привабливих для розміщення офшорних кол-центрів умов, Україна, завдяки високому рівню підготовки вітчизняних програмістів, має можливості заявити про себе, як про країну-розробника якісного програмного забезпечення.

На даний час в Україні працює близько 40 тис. сертифікованих ІТ-спеціалістів. За цим показником вона займає четверте місце у світі, поступаючись лише США, Індії та Росії, де чисельність таких спеціалістів в 2012 р. становила відповідно 194, 145 та 68 тис. чол. При цьому (згідно досліджень компанії «Brainbench», яка спеціалізується на тестуванні і сертифікації в сфері інформаційних технологій), за рівнем концентрації сертифікованих ІТ-фахівців на одну особу працездатного населення, Україна входить до трійки лідерів серед країн-постачальників аутсорсингових послуг, випереджаючи Російську Федерацію, Індію, Польщу та Угорщину [6]. Проте існуючої кількості спеціалістів (навіть з урахуванням 16 тис. їх щорічного випуску вищими навчальними закладами країни) недостатньо. Тому в 2013 р. обсяги держзамовлення на підготовку фахівців з інформаційних технологій збільшено в 2 рази, оскільки, враховуючи значення та темпи розвитку ІТ-галузі, вже у 2015 р. державі знадобиться не менше 100 тис. висококваліфікованих спеціалістів.

З метою покращення підготовки спеціалістів в галузі ІТ-технологій, за спільною ініціативою уряду України (і особистою підтримкою міністра економіки П. Шеремети) та найбільших вітчизняних компаній-аутсорсерів, створено фонд «BrainBasket». Головним завданням цієї публічної, незалежної й некомерційної організації є залучення коштів і ресурсів від національних та міжнародних організацій, урядових та громадських структур, а також приватних спонсорів для забезпечення реалізації заходів з реформування системи підготовки ІТ-фахівців. Серед основних напрямків реформування: доопрацювання і погодження навчальних планів університетів з потребами ІТ-індустрії; забезпечення доступу до програм дистанційного навчання від світових університетів (Coursera, Khan Academy); запровадження різних стимулів (стипендій, грантів) для кращих студентів; створення профорієнтаційних програм для випускників шкіл (в т.ч. — проведення екскурсій на ІТ-компанії) та ряд інших. Найближчим часом надійдуть перші заявлені компанією «Ciklum» \$100 000 «посівних» інвестицій. Очікується, що аналогічні внески зроблять також інші топ-5 аутсорсингових ІТ-компаній. Крім того, даний фонд вже підтримав TA Venture, AVentures Capital, DOU, EBA, Eastlabs, а також ІТ-компанії «EPAM Systems», «Global Logic» та «SoftServe». Залучені інвестиції мають бути розподілені по всій освітній вертикалі: від шкіл до університетів та державних і приватних тренінгових центрів, що забезпечить комплексність здійснюваних реформ.

Важливою складовою забезпечення розвитку ІТ-галузі, формування її інфраструктури є створення потужних наукових центрів, інноваційних парків. Це дозволяє сконцентрувати в одному місці висококваліфікованих спеціалістів з цікавими проектами, сучасне технологічне обладнання, а також залучати до таких проектів українських та іноземних інвесторів. В 2012 р. було започатковано створення української «Силіконової долини» для ІТ-спеціалістів — інноваційного парку «BIONIC Hill», де мають бути сформовані платформи для розвитку, насамперед, високотехнологічної інформаційної індустрії, а також біотехнології та фармацевтики. Під його будівництво в 2013 р. у Святошинському районі столиці виділено 147 га лісової місцевості, де планується звести сучасні навчальні й науково-дослідні установи, бізнес-центри, житлові приміщення, дитячі садки та інші суб'єкти

інфраструктури загальною площею біля 900 тис. кв.м. За прогнозами, в майбутньому тут можуть знайти роботу понад 35 тис. чоловік. Загальний бюджет пілотного проекту, який планують завершити до 2020 р., складає близько \$1 млрд. Суттєву роль у фінансуванні даного проекту повинні відіграти іноземні інвестиції, залученню яких повинні сприяти не лише відносно дешевші робоча сила та інші фактори виробництва, але й інвестиційні та податкові пільги зі сторони української влади.

Українська влада протягом останніх років внесла ряд змін до податкового законодавства, спрямованих на забезпечення розвитку ІТ-галузі. Зокрема, в липні 2012 р. прийнято Закон України «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції» № 5091-VI, відповідно до якого з 1.01.2013 р. знижено податок на прибуток до 5% та звільнено від сплати ПДВ операції з постачання програмної продукції та надання ІТ-послуг. Після введення його в дію в ІТ-галузі було створено більше 20 тис. нових робочих місць з досить високим рівнем заробітної плати (в середньому — \$1785 в місяць). Також у Верховній Раді України зареєстровано законопроект, яким передбачається зменшити єдиний соціальний внесок для підприємців, зайнятих в даній галузі, до рівня стандартної ставки від двох мінімальних зарплат.

Проте на даний час існуючі преференції не є достатньо ефективними, що зумовлено рядом факторів. Так, процедура укладання зовнішньоекономічних контрактів є досить складною і бюрократичною, а витрати часу на їх оформлення у деяких випадках перевищують час на створення самої продукції. Тому від значної кількості контрактів, вартість яких не перевищує кількох тисяч доларів, фірми змушені відмовлятися або надають їх без офіційного оформлення, тобто не сплачуючи податки. Окрім того, більш дієвими на зовнішніх ринках є підприємства, які мають представництва в країнах-замовниках або ж хоча б мають там рахунки. Але для більшості малих і середніх підприємств вітчизняної програмної індустрії відкриття представництв чи навіть рахунків за кордоном є досить проблематичним, а іноді — практично неможливим. Тобто, існуючі на даний час правові акти, прийняті з метою стимулювання розвитку ІТ-галузі, забезпечують державну підтримку, насамперед, великих ІТ-фірм. Низька дієвість запроваджених податкових пільг (насамперед — відміна податку на додану вартість) зумовлюється також тим, що основними гравцями на вітчизняному ІТ-ринку є аутсорсингові компанії, які, в більшості випадків, надають послуги іноземним споживачам, а з даних операцій і без вищезгаданих преференцій не стягують ПДВ.

Більшість аналітиків, спеціалістів та керівників підприємств галузі інформаційних технологій, думку яких ми поділяємо, вважають, що для розвитку вітчизняного ІТ-бізнесу більш суттєвою підтримкою зі сторони держави стане створення прозорих правил гри, зменшення адміністративного тиску, забезпечення доступу до дешевих кредитів, запровадження ефективних механізмів залучення інвестицій, ніж пільгове оподаткування.

В умовах прискорення процесу економічної глобалізації, в зв'язку зі зростанням ролі інтелектуальної власності в економічному та суспільному житті країн, загострюється необхідність її дієвого захисту. Відомо, що більша частина програмної продукції, що реалізується на ринку а також використовується вітчизняними підприємствами й організаціями (включаючи урядові та інші управлінські структури), є піратською. Слід також відмітити, що дослідниками встановлено обернене співвідношення між рівнем комп'ютерного піратства і часткою продукції ІТ-індустрії у ВВП країни. Так, у країнах, де рівень піратства перевищує 85%, на продукцію ІТ-сектора припадає не більше 1,5% ВВП, тоді як в країнах з рівнем піратства менше 30% (Фінляндія, Великобританія, Нова Зеландія та ін.) частка цієї продукції перевищує 3,5% ВВП. Відповідно, здійснення вітчизняними урядовими структурами заходів щодо забезпечення захисту прав інтелектуальної власності, сприятиме збільшенню ВВП країни на декілька відсотків. Дане питання потребує термінового вирішення, оскільки в Україні, за даними компанії «Майкрософт Україна», на 86 зі 100 вітчизняних комп'ютерів встановлено неліцензійне програмне забезпечення, і навіть в центральних органах державної влади цей показник досягає 60 комп'ютерів зі 100. В 2012 р. Міжнародний альянс інтелектуальної власності (ІПА) навіть виступив з пропозицією закріпити за Україною статус «Priority Foreign Country» (тобто — пірат №1 у світі), а також, у зв'язку з недотриманням в нашій країні авторських прав, відмінити для неї існуючі преференції безмитного ввезення окремих груп товарів [7].

Проте в квітні 2014 р. у зв'язку зі складною політичною та економічною ситуацією в Україні Торговою палатою США пільги щодо безмитного ввезення товарів були тимчасово (до стабілізації ситуації) повернуті. Більше того, американський уряд разом з посольством України в США створили сайт з рекламою української ІТ-галузі «SupportUkraine.us» (з англ. – підтримай Україну), на якому президент США Барак Обама, конгресмен Еліот Л. Енгел та посол України в США Олександр Моцик звернулись до американських бізнесменів з пропозицією допомогти Україні вистояти у протистоянні з агресором, Росією, та підтримати її економіку шляхом реалізації програм з ІТ-аутсорсингу, використавши значний інтелектуальний потенціал українських компаній щодо розробки програмних продуктів (на даний час з Україною вже працюють більше двадцяти великих замовників, серед яких — IBM, Boeing, Intel, Google та інші).

Участь у запропонованому на даному сайті проекті «Cloudsource в Україні» дасть можливість американським і європейським компаніям вести бізнес в Україні дистанційно за допомогою Інтернету. Клаудсорсинг (один з різновидів процесу аутсорсингу) за допомогою спеціальної програми дозволяє організаціям забезпечувати всю свою ІТ-інфраструктуру з так званої «хмари», легко інтегрується у будь-яку платформу та не потребує витрат на управління. При цьому замовники отримують: суттєву економію витрат (від 40 до 75 відсотків); можливості «прозорого контролю» за роботою кожного виконавця; великий вибір спеціалістів за такими напрямками, як Net, PHP, Java, мобільні додатки, iGaming розвиток, SaaS рішення, Cloud і т.д. Дані про стан і вартість кожного аутсорсинг-завдання та проекту на сайті оновлюються в реальному часі. Реалізація даного проекту, спрямованого на підтримку демократії проти тоталітаризму, сприятиме створенню тисяч робочих місць в ІТ-галузі та зростанню іноземних інвестицій в українську економіку.

До інших напрямів розвитку інформаційної індустрії в Україні слід віднести: розширення електронної комерції, запровадження електронного уряду, розробку власної операційної системи та антивірусу.

З інтеграцією України у світове співтовариство зростає попит населення на послуги в сфері електронної комерції. Так, в 2013 р. з'явилися біля 1,5 тис. нових Інтернет-магазинів, що у півтора рази більше, ніж за попередній рік. Завдяки цьому сумарний обіг електронної комерції в Україні зріс на 7% і досягнув 47,5 млрд. грн. [3]. Проте діяльність на даному ринку не можна вважати законодавчо регламентованою, оскільки на даний час не прийнятим залишається проект закону «Про електронну комерцію».

В сучасних умовах інформаційних війн, кібер-атак гостро постає необхідність забезпечення інформаційної безпеки держави. Країна, яка не має власної операційної системи та національного антивірусу не може бути суверенною. Вважаємо, що в Україні є всі передумови для їх розробки. Забезпеченню інформаційної суверенності, захисту від хакерських атак сприятиме також створення власних кібер-військ за прикладом США, Великобританії, Російської Федерації та Китаю.

Потребує термінового вивчення досвід Естонії щодо інформатизації суспільства. Розпочаті в 2000 р. реформи в ІТ-секторі дозволили їй вже через 10 років вийти в лідери за розвитком інформаційних технологій серед європейських країн. В Естонії діють системи електронного уряду та документообороту, широко використовуються електронні послуги (електронна школа, електронна лікарня), а в 2011 р. 16% населення скористалось послугою «електронні вибори», проголосували в он-лайн мережі. Запорукою такого успіху стала, насамперед, чітка позиція уряду країни по даному питанню. Вважаємо, що аналогічна програма дій повинна бути розроблена і здійснена в Україні.

Для збільшення частки України на ІТ-ринку провідним вітчизняним підприємствам галузі необхідно дотримуватись єдиної згуртованої політики щодо здійснення конкурентної боротьби. Зокрема, при проведенні великих спеціалізованих виставок в США, Європі чи Азії, на яких існує найкраща можливість представити власні напрацювання щодо ІТ-продукції чи послуг, продемонструвати високий рівень розвитку не тільки існуючим, а й потенційним замовникам, українські компанії (які поки що не є гігантами в ІТ-сфері), як правило, приймають участь поодинокі і залишаються майже непоміченими. Вважаємо, що підприємства, які входять до асоціації «ІТ України», повинні брати участь у міжнародних форумах разом, створивши окремий павільйон з однойменною назвою, а не представляти окремі компанії за допомогою окремих стендів. Саме такої політики дотримується Польща, створивши власний бренд «Польща – кращий аутсорсер». Об'єднання зусиль ІТ-

підприємств щодо залучення замовників, а також суттєва підтримка галузі зі сторони польського уряду сприяли успішному формуванню даного бренду. Як результат – за свідченнями дослідників «Gartner» частота замовлень аутсорс-розробок в Польщі перевищує 25%, тоді як в Україні даний показник досягає лише 3%. Тільки об'єднавши зусилля, українські ІТ-спеціалісти зможуть довести, що вони є одними з найкращих у світі.

В Україні на даний час присутні всі складові для успішного розвитку галузі інформаційних технологій: високий рівень забезпеченості висококваліфікованими ІТ-фахівцями, значна підтримка (в т.ч. фінансова, інвестиційна) зі сторони країн – світових лідерів, наявність політичної волі й бажання до прогресивних змін в економіці (й ІТ-галузі, зокрема) зі сторони нового уряду країни.

Щоб забезпечити динамічний розвиток ІТ-галузі, необхідно:

- прийняти ряд законодавчих актів, які б забезпечували ефективну систему податкових стимулів для працюючих в ІТ-галузі;
- інформувати потенційних інвесторів про привабливість українського ІТ-ринку в спеціалізованих іноземних виданнях та на Інтернет-сайтах;
- забезпечити розвиток ІТ-інфраструктури (насамперед – створення ІТ-парків);
- розширити та покращити підготовку ІТ-спеціалістів;
- посилити боротьбу з порушенням авторських прав та кіберзлочинністю;
- працювати над створенням власного національного програмного продукту;
- розширювати доступ населення до Інтернету;
- розвивати сферу надання адміністративних послуг населенню в електронному вигляді;
- впроваджувати інформаційні технології в медицині й освіті та ін.

Успішна реалізація цих заходів сприятиме розвитку і зростанню не лише інформаційної індустрії, а й економіки України в цілому.

Література:

1. Матеріали офіційного сайту компанії «Gartner» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gartner.com/technology/home.jsp>.
2. Мировой рынок ИТ оценили в \$1,7 трлн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubr.ua/ukraine-and-world/society/mirovoi-rynok-it-ocenili-v-17-trln-279327>
3. Матеріали офіційного сайту Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Матеріали офіційного Блогу – Google Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://google-ukraine-blog.blogspot.de/2013/11/blog-post.html>
5. Лабжанія Р.Г. Місце і роль аутсорсингу у сфері послуг і виробництві // Бізнес інформ. – 2013. – №7. – С.357-361.
6. Щодо потенціалу і перспектив розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1301>.
7. Шидловська Є. Україна відстає у розвитку інформаційних технологій, натомість лідирує у піратстві та хакерстві // Тиждень, 12 квітня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/News/77138>.

Карпенко Н.В., канд. экон. наук, доцент кафедры маркетинга и менеджмента АПСВТ.

Развитие ИТ-отрасли как составляющая роста экономики Украины. В статье исследована роль ИТ-отрасли в инновационном развитии экономики Украины. Проанализировано состояние и очерчены перспективы развития отрасли информационных технологий с учетом имеющегося потенциала. Рассмотрены результаты исследований влияния Интернета на экономику страны. Определены составляющие механизма государственной поддержки развития ИТ-отрасли, а также отмечена необходимость его усиления по отдельным направлениям. Подчеркнуто необходимость реформирования системы подготовки ИТ-специалистов, в том числе путем привлечения к этому процессу общественных фондов. Установлено, что основными направлениями расширения ИТ-рынка является аутсорсинг. Рассмотрены возможности превращения отечественного ИТ-аутсорсинга в одну из основных ориентированных на экспорт отраслей. На основании проведенного анализа предложены шаги, реализация которых будет способствовать развитию и росту не только информационной индустрии, но и экономики Украины в целом.

Ключевые слова: ИТ-аутсорсинг, ИТ-инфраструктура, ИТ-отрасль, ИТ-парки, ИТ-рынок, ИТ-специалисты, Интернет-сервис, информационная индустрия, информационные технологии, облачные услуги.

Karpenko N.V., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Marketing and Management, ALSRT.

Development of IT-branch as a constituent of economic growth in Ukraine. The article analysis the role of IT branch in innovative development of the economy in Ukraine. The state and future perspectives of the development of information technologies including their potential are characterized. Revealed results of the Internet influence on economy of the country are given. The main constituents of the state support mechanism of the IT-branch are identified, the importance of its strengthening in different directions is proved. The need of reforming the training system for IT specialists by attracting public funds is substantiated. Outsourcing is considered to be the main direction of IT market spreading. Possibilities of transformation of the national IT- outsourcing into export branch are revealed. On the basis of the conducted research the measures on the development and the growth of the information industry and economy of Ukraine are proposed.

Key words: IT-outsourcing, IT-infrastructure, IT-branch, IT-parks, IT-market, IT-specialists, Internet service, information industry, information technologies, cloud services.

УДК 336.1:378.014.543](477)(045)

Красільник О.В.,

аспірант кафедри фінансів
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Особливості фінансування вищої освіти в Україні

У статті розглянуто проблеми фінансування вищої освіти, досліджено джерела державного та недержавного фінансування закладів вищої освіти в Україні. Наведено методи фінансового забезпечення. Описано методи непрямого підходу до фінансового забезпечення закладів вищої освіти. Висвітлено прямі методи фінансового забезпечення вищої освіти. Представлено структурно-функціональну модель фінансового забезпечення розвитку вищої освіти і науки в Україні. Запропоновано шляхи покращення фінансового забезпечення вищих навчальних закладів в Україні.

Ключові слова: вища освіта, державне фінансування, недержавне фінансування, фінансове забезпечення, методи фінансового забезпечення, джерела фінансування.

Вступ. Сучасний розвиток вищої освіти у розвинених країнах світу супроводжується удосконаленням механізму фінансування, зближення, постійного розширення джерел фінансування на кожному освітньо-кваліфікаційному рівні освіти. Фінансування освіти стає останнім часом предметом особливої уваги, тому що має мати таку систему фінансування, яка б підвищувала ефективність освіти і була спрямована на поліпшення результатів системи вищої освіти. Необхідність вирішення проблем, пов'язаних з фінансовим забезпеченням розвитку вищої освіти вимагає нових підходів до організації та поточного планування доходів і витрат вищих навчальних закладів (ВНЗ), розробки напрямів розвитку ВНЗ в Україні.

Постановка проблеми. Удосконалення економічних механізмів фінансового забезпечення вітчизняної вищої освіти є одним із основних напрямів державної освітньої політики. Вирішення даного завдання передбачається шляхом впровадження сучасних моделей фінансування, пошуку нових джерел матеріальних та інтелектуальних ресурсів. При цьому необхідно вирішити два завдання: по-перше, за рахунок яких джерел необхідно здійснювати фінансове забезпечення ВНЗ; по-друге, як ефективно використати залучені ресурси для отримання позитивних результатів та забезпечити високу якість і доступність освіти для всіх бажаючих.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У розвиток проблематики забезпечення